[2018] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 598

ਮੈਸਰਜ਼ ਓ.ਐਨ.ਜੀ.ਸੀ. ਮੈਂਗਲੋਰ ਪੈਟਰੋਕੈਮੀਕਲਸ ਲਿਮਟਿਡ

ਬਨਾਮ

ਮੈਸਰਜ਼ ਏ.ਐਨ.ਐਸ ਕੰਸਟ੍ਰਕਸ਼ਨਸ ਲਿਮਟਿਡ ਅਤੇ ਹੋਰ

(2018 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1659)

7 ਫਰਵਰੀ 2018

[ਆਰ. ਕੇ. ਅਗਰਵਾਲ ਅਤੇ ਅਮਿਤਾਵਾ ਰਾਏ, ਜੇ.ਜੇ.)

ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਂਡ ਕੰਸੀਲੀਏਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1996- ਧਾਰਾ 11- ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਨੂੰ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਦਿੱਤਾ- 21.09.2012 ਨੂੰ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਨੇ ਕੋਈ ਬਕਾਇਆ/ਕੋਈ ਦਾਅਵਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ- 10.10.2012 ਨੂੰ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1-24.10.2012 ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਬਿੱਲ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ। 12.01. 2013 ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਨੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੌਰਾਨ ਹੋਏ ਨੁਕਸਾਨ ਵਜੋਂ 96,88,48,642/- ਰੁਪਏ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ - ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਨੇ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਰਾਹੀਂ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਭੇਜਿਆ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕੀਤੀ ਬੇਨਤੀ - ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੁਆਰਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪਟੀਸ਼ਨ - ਹੋਲਡ: ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੁਆਰਾ 21.09.2012 ਨੂੰ ਨੋ-ਡਿਊਜ਼ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬੇਨਤੀ 'ਤੇ ਪੂਰਾ ਹੋਣ 'ਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ- ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਕਤ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦਬਾਅ ਜਾਂ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ- ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਅੰਤਰਾਲ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਭਾਵ 24.10.2012 ਨੂੰ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਨੇ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਅਤੇ ਦਬਾਅ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨੋ ਡਿਊਜ਼ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਿਆ- ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੌਰਾਨ ਹੋਏ ਨੁਕਸਾਨ ਲਈ ਦਾਅਵਾ 12.01.2013

ਨੂੰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। $3^{1/2}$ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਤਰਾਲ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਅੰਤਮ ਬਿੱਲ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ 10.10.2012 ਨੂੰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ 'ਤੇ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਨੇ ਆਪਸੀ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਸਨ - ਜਦੋਂ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਾਰੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੀ ਪੂਰੀ ਅਤੇ ਅੰਤਮ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਨਾਲ ਅੰਤਿਮ ਭੁਗਤਾਨ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ, ਤਾਂ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੌਰਾਨ ਹੋਏ ਨੁਕਸਾਨ ਲਈ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਉਠਾਉਣ ਦਾ ਕੋਈ ਮਤਲਬ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਰੱਤੀ ਭਰ ਵੀ ਸ਼ੱਕ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਦਾਅਵੇ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅੰਤਿਮ ਬਿੱਲ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਦਾ ਸਮਾਂ - ਦਬਾਅ ਬਾਰੇ ਕਹਾਣੀ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬਾਅਦ ਦੀ ਸੋਚ ਸੀ ਕਿ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੌਰਾਨ ਹੋਏ ਨੁਕਸਾਨ ਦੀ ਪਹਿਲਾਂ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੁਆਰਾ ਕਲਪਨਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ - ਸਿਰਫ ਇਹ ਦੋਸ਼ ਕਿ ਵਿੱਤੀ ਦਬਾਅ ਅਤੇ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਨੇ-ਕਲੇਮ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇੱਕ ਵਿਵਾਦਪੂਰਨ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਬਣਦਾ - ਧਾਰਾ 11 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਆਰਬਿਟਰੇਬਲ ਵਿਵਾਦ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਸੀ - ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਧਾਰਾ 11 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨਾ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ। - ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ।

598

XXXXXX

ਮੈਸਰਜ਼ ਓ.ਐਨ.ਜੀ.ਸੀ ਮੈਂਗਲੌਰ ਪੈਟਰੋਕੈਮੀਕਲਸ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਮੈਸਰਜ਼ ਏ.ਐਨ.ਐਸ ਕੰਸਟ੍ਰਕਸ਼ਨਸ ਲਿਮਟਿਡ ਅਤੇ ਹੋਰ 599

ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਅਦਾਲਤ ਨੇ,

ਕਿਹਾ ਕਿ : 1. 1 ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਣ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਧਿਰ ਦੁਆਰਾ ਪੂਰੇ ਅਤੇ ਅੰਤਮ ਡਿਸਚਾਰਜ ਵਾਊਚਰ / ਰਸੀਦ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਇੱਕ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਜਾਂ ਡਿਸਚਾਰਜ ਵਾਊਚਰ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਜਾਇਜ਼ ਅਤੇ ਸਵੈ-ਇੱਛਾ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ

ਹੈ। ਜੇ ਡਿਸਚਾਰਜ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਜਾਂ ਡਿਸਚਾਰਜ ਵਾਊਚਰ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਧਿਰ ਇਹ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਡਿਸਚਾਰਜ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਜਾਂ ਵਾਊਚਰ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਦੂਜੀ ਧਿਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਧੋਖਾਧੜੀ/ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ/ ਅਣਉਚਿਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਕਾਰਨ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ / ਵਾਊਚਰ ਦੁਆਰਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਅਜਿਹੀ ਧਿਰ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਵਾਦ ਨਿਪਟਾਰਾ ਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ। ਪਰ ਜੇ ਧਿਰ ਅਜਿਹਾ ਦਾਅਵਾ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਾਂ ਭਰੋਸੇਯੋਗਤਾ ਦੀ ਘਾਟ ਜਾਪਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਲਈ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਵਿਚੋਲਗੀ ਕੋਲ ਭੇਜਣਾ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ. [ਪੈਰਾ 19] [612-E-G]

1. 2 ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਠੇਕੇਦਾਰ-ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਇਸ ਦਾਅਵੇ 'ਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰ ਲਿਆ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਠੇਕੇਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ/ਅਣਉਚਿਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਕਾਰਨ ਨੇ ਡਿਊਜ਼ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਠੇਕੇਦਾਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰਨਿੰਗ ਅਕਾਊਂਟਸ (ਆਰ.ਏ) ਬਿੱਲਾਂ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਪੱਤਰਾਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ। ਕੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਠੇਕੇਦਾਰ-ਕੰਪਨੀ ਵਿਰੁੱਧ ਦਬਾਅ ਅਤੇ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਇਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਉਸ ਪਿਛੋਕੜ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਉਕਤ ਪੱਤਰਾਂ ਦਾ ਅਦਾਨ-ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। [ਪੈਰਾ 22] [616-E-G]

XXXXXX

1.3 ਨੇ ਡਿਊਜ਼ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦਾਇਰ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਦਬਾਅ ਅਤੇ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਦਾ ਝੂਠਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਠੇਕੇਦਾਰ-ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ 12.01.2013 ਨੂੰ ਲਿਖੇ ਪੱਤਰ ਰਾਹੀਂ ਮੰਗਲੌਰ ਵਿਖੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੌਰਾਨ ਹੋਏ ਨੁਕਸਾਨ ਲਈ

96,88,48,642/- ਰੁਪਏ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਠੇਕੇਦਾਰ-ਕੰਪਨੀ ਪੂਜਾ, ਮੂਰਤੀਆਂ ਦੀ ਸ਼ਿਫਟਿੰਗ, ਸਾਈਟ ਦੀ ਮੁਫਤ ਉਪਲਬਧਤਾ ਨਾ ਹੋਣ, ਬਲਾਸਟਿੰਗ ਦੇ ਕੰਮ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ, ਹਾਰਡ ਰਾਕ ਬਲਾਸਟਿੰਗ ਨੂੰ ਰੋਕਣ, ਸਥਾਨਕ ਠੇਕੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕੰਮ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮੁੱਦੇ, ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੀ ਛੁੱਟੀ ਨਾ ਹੋਣ, ਜੰਗਲਾਤ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਾ ਹੋਣ ਵਰਗੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਕੰਮ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਰੱਖ ਸਕੀ। ਲੱਕੜ ਦੇ ਲੱਕੜਾਂ ਆਦਿ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਅਤੇ ਦਾਅਵੇ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਅਨੁਸਾਰ ਭਾਰੀ ਖਰਚਾ ਠੇਕੇਦਾਰ-ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀਆਂ ਆਮ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਧਾਰਾ 6.6.0 "ਠੇਕੇਦਾਰ (ਸੀ ਹੈਂਡ ਵਿਖੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਠੇਕੇਦਾਰ) ਦੁਆਰਾ ਦਾਅਵਿਆਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ। ਧਾਰਾ 6.6.1.0. ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਵਾਧੂ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਜਾਂ ਮਿਹਨਤਾਨੇ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਠੇਕੇਦਾਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੰਮ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ 10 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਪਣੇ ਦਾਅਵੇ ਦਾ ਲਿਖਤੀ ਨੋਟਿਸ ਦੇਵੇਗਾ ਜਿਸ ਲਈ ਠੇਕੇਦਾਰ ਅਜਿਹੇ ਵਾਧੂ ਭੁਗਤਾਨ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਨੋਟਿਸ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਦਾਅਵੇ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ, ਉਹ ਆਧਾਰ ਜਿਸ 'ਤੇ ਇਹ ਅਧਾਰਤ ਹੈ, ਅਤੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਦਾ ਪੂਰਾ ਵੇਰਵਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਨੋਟਿਸ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ, ਠੇਕੇਦਾਰ ਠੇਕੇਦਾਰ ਨੂੰ ਵਾਧੂ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਧਾਰਾ 6.6.3.0 ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 6.6.1.0 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਅੰਤਮ ਬਿੱਲ ਵਿੱਚ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ, ਆਧਾਰ ਜਿਸ 'ਤੇ ਇਹ ਅਧਾਰਤ ਹੈ ਅਤੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਦੁਆਰਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਠੇਕੇਦਾਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨੋਟੀਫਾਈਡ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਤੀਬਿੰਬਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਧਾਰਾ 6.6.3.0 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਅੰਤਿਮ ਬਿੱਲ ਵਿੱਚ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਮੁਆਫ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। [ਪੈਰਾ 23] [617-B-G]

XXXXXX

ਮੈਸਰਜ਼ ਓ.ਐਨ.ਜੀ.ਸੀ ਮੈਂਗਲੋਰ ਪੈਟਰੋਕੈਮੀਕਲਸ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਮੈਸਰਜ਼ ਏ.ਐਨ.ਐਸ ਕੰਸਟ੍ਰਕਸ਼ਨਸ ਲਿਮਟਿਡ ਅਤੇ ਹੋਰ 601

1. 4 ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਮੱਗਰੀ ਤੋਂ, ਇਹ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਠੇਕੇਦਾਰ-ਕੰਪਨੀ ਨੇ 21.09.2012 ਨੂੰ "ਨੇ ਬਕਾਇਆ/ਨੇ ਕਲੇਮ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਇਸ ਨੂੰ 10.10.2012 ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਬਿੱਲ ਦੀ ਪੂਰੀ ਰਕਮ 20.34 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 12 ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ, ਭਾਵ ਸਿਰਫ 24.10.2012 ਨੂੰ, ਠੇਕੇਦਾਰ-ਕੰਪਨੀ ਨੇ 21.09.2012 ਨੂੰ 'ਕੋਈ ਬਕਾਇਆ/ਕੋਈ ਦਾਅਵਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ' ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀਆਂ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੰਮ ਦੀ ਮਾਤਰਾ, ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅੰਤਿਮ ਮਾਪ ਕਰਨ, ਕੰਮ ਦੇ ਅੰਤਮ ਮੁੱਲ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ, ਕੀਤੇ ਗਏ ਭੁਗਤਾਨਾਂ ਅਤੇ ਅੰਤਿਮ ਭੁਗਤਾਨ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀਆਂ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਆਪਸੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਠੇਕੇਦਾਰ-ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਾਰੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੀ ਪੂਰੀ ਅਤੇ ਅੰਤਮ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਵਿੱਚ ਅੰਤਮ ਭੁਗਤਾਨ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ। ਮੌਜੂਦਾ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਅੰਤਿਮ ਬਿੱਲ ਨੂੰ ਉਠਾਉਣਾ ਅਤੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਧਿਰਾਂ ਦੀ ਆਪਸੀ ਸਹਿਮਤੀ, ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਅੰਤਿਮ ਬਿੱਲ ਵਿੱਚ ਰਲੇਵੇਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਦਾਅਵੇ, ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਕੁਝ ਵੀ ਕਰਨਾ ਬਾਕੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ 19.06.2013 ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਹੋਣ ਦਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸਾਰੀਆਂ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਿ "ਨੇ ਡਿਊਜ਼ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ" ਦਬਾਅ ਅਤੇ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਦਾ ਹੋਵੇ ਕਿ ਉਕਤ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦਬਾਅ ਜਾਂ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਕਿਉਂਕਿ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਨੇ ਖੁਦ ਕੋਈ ਬਕਾਏ ਦੀ ਕਲੀਅਰੈਂਸ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਠੇਕੇਦਾਰ ਹੁਣ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਕਿ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੌਰਾਨ ਹੋਏ ਨੁਕਸਾਨ ਕਾਰਨ ਕੋਈ ਹੋਰ ਭੁਗਤਾਨ ਅਜੇ ਵੀ ਬਕਾਇਆ ਹੈ। ਦਬਾਅ ਬਾਰੇ ਕਹਾਣੀ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬਾਅਦ ਦੀ ਸੋਚ ਸੀ ਕਿ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੌਰਾਨ ਹੋਏ ਨੁਕਸਾਨ ਦੀ ਪਹਿਲਾਂ ਠੇਕੇਦਾਰ

ਦੁਆਰਾ ਕਲਪਨਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਵਿੱਤੀ ਦਬਾਅ ਜਾਂ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੁਝ ਵੀ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਸਿਰਫ ਇਹ ਦੋਸ਼ ਕਿ ਵਿੱਤੀ ਦਬਾਅ ਅਤੇ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਨੋ-ਕਲੇਮ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਦੇਣ ਲਈ ਹੋਰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕਿਸੇ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਬਣਦਾ. ਠੇਕੇਦਾਰ ਦਾ ਵਿਵਹਾਰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ "ਕੋਈ ਦਾਅਵਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ" ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਸਵੈ-ਇੱਛਾ ਨਾਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ; ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਾਲੇ ਨੇ ਸਵੈ-ਇੱਛਾ ਨਾਲ ਰਕਮ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਸਵੈ-ਇੱਛਾ ਨਾਲ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। [ਪੈਰਾ 24] [617-H; 618 A-F]

1.5 ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, "ਕੋਈ ਬਕਾਇਆ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ" ਠੇਕੇਦਾਰ-ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ 21.09.2012 ਨੂੰ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬੇਨਤੀ 'ਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਠੇਕੇਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਪੂਰਾ ਹੋਣ ਦਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਠੇਕੇਦਾਰ ਨੇ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਅੰਤਰਾਲ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਭਾਵ 24.10.2012 ਨੂੰ, ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਅਤੇ ਦਬਾਅ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨੋ ਡਿਊਜ਼ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਿਆ ਅਤੇ ਠੇਕੇ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੌਰਾਨ ਹੋਏ ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਦਾਅਵਾ 12.01.2013 ਦੇ ਪੱਤਰ ਰਾਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਭਾਵ $3^{1/2}$ (ਸਾਢੇ ਤਿੰਨ) ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਤਰਾਲ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਅੰਤਮ ਬਿੱਲ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ 10.10.2012 ਨੂੰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਕਰਤਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਾਰੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੀ ਪੂਰੀ ਅਤੇ ਅੰਤਮ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਵਿੱਚ ਅੰਤਿਮ ਭੁਗਤਾਨ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੌਰਾਨ ਹੋਏ ਨੁਕਸਾਨ ਲਈ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਉਠਾਉਣ ਦਾ ਕੋਈ ਮਤਲਬ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਰੱਤੀ ਭਰ ਵੀ ਸ਼ੱਕ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅੰਤਿਮ ਬਿੱਲ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਅਜਿਹੇ ਦਾਅਵੇ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਉਹ ਵੀ ਦਬਾਅ ਜਾਂ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਠੇਕੇਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਠੇਕੇਦਾਰੀ। ਠੇਕੇਦਾਰ-ਕੰਪਨੀ ਵੱਲੋਂ ਉਠਾਈ ਗਈ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੇਰਵਾ ਅਤੇ ਵੇਰਵੇ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਇੱਕ ਗੰਜੇ ਦਾਅਵੇ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਦਾਅਵੇ ਦਾ ਪੂਰਾ ਅਤੇ ਅੰਤਿਮ ਨਿਪਟਾਰਾ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸਹਿਮਤੀ ਅਤੇ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਸੀ ਅਤੇ

ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 11 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਸੀ। [ਪੈਰਾ 25][618-ਜੀ-ਐਚ; 619-ਏ-ਸੀ]

XXXXXX

ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਮਾਸਟਰ ਕੰਸਟ੍ਰਕਸ਼ਨ ਕੰਪਨੀ। (2011) 12 ਐਸ..ਸੀ.ਸੀ 349: [2011] 5 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 853; ਨਿਊ ਇੰਡੀਆ ਐਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਜੀਨਸ ਪਾਵਰ ਇਨਫਰਾਸਟ੍ਰਕਚਰ ਲਿਮਟਿਡ (2015) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 424 [2014] 12 ਐਸ .ਸੀ.ਆਰ 360; ਨੈਸ਼ਨਲ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਬੋਘਾਰਾ ਪੋਲੀ ਫੈਬ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ (2009) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 267: [2008] 13 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 638; ਆਰ.ਐਲ. ਕਲਾਥੀਆ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ ਬਨਾਮ ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ (2011) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 400: [2011] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 391 - ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ.

ਕਾਨੂੰਨੀ ਕੇਸ ਹਵਾਲਾ

[2011] 5 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 853	ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ	ਪੈਰਾ 17
[2014] 12 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 360	ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ	ਪੈਰਾ 18
[2008] 13 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 638	ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ	ਪੈਰਾ 20
[2008] 13 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 638	ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ	ਪੈਰਾ 21

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: 2018 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1659.

2014 ਦੇ ਸੀ.ਐਮ.ਪੀ ਨੰਬਰ 35 ਵਿੱਚ ਬੈਂਗਲੁਰੂ ਵਿਖੇ ਕਰਨਾਟਕ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 12.01.2015 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ।

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ, ਐਡਵੋਕੇਟ ,ਪੀ.ਐੱਸ. ਨਰਸਿਮਹਾ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਪ੍ਰਭਾਤ ਕੁਮਾਰ, ਸ਼ੰਤ ਕੁਮਾਰ ਮਹਾਲੇ, ਐਸ.ਆਰ ਕਮਲਾ ਚਰਨ, ਰਾਜੇਸ਼ ਮਹਾਲੇ, ਕ੍ਰਿਤਿਨ ਜੋਸ਼ੀ,।

ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਲਈ ਐਡਵੋਕੇਟ ,ਪੀ .ਵਿਨੈ ਕੁਮਾਰ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸਦੀਕਾ ਫਾਤਿਮਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਗ੍ਰੂਸ਼ਾ ਮਹਿਤਾ, ।

XXXXXX

ਮੈਸਰਜ਼ ਓ.ਐਨ.ਜੀ.ਸੀ ਮੈਂਗਲੋਰ ਪੈਟਰੋਕੈਮੀਕਲਸ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਮੈਸਰਜ਼ ਏ.ਐਨ.ਐਸ ਕੰਸਟ੍ਰਕਸ਼ਨਸ ਲਿਮਟਿਡ ਅਤੇ ਹੋਰ 603

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਹੇਠਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸੁਣਾਇਆ ,

ਆਰ.ਕੇ. ਅਗਰਵਾਲਜ ਜੇ . 1. ਆਗਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ।(Leave granted.)

2. ਇਹ ਅਪੀਲ ਕਰਨਾਟਕ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ 2014 ਦੇ ਸੀ.ਐਮ.ਪੀ ਨੰਬਰ 35 ਵਿੱਚ ਬੈਂਗਲੁਰੂ ਵਿਖੇ 12.01.2015 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅੰਤਿਮ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਕੰਪਨੀ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1-ਕੰਪਨੀ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਹੱਲ ਲਈ ਇੱਕ ਵਿਚੋਲੇ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1-ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ।

3. **ਸੰਖੇਪ ਤੱਥ:**

(a) ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1- ਠੇਕਾ ਲੈਣ ਵਾਲੀ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ 17.03.2008 ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਠੇਕੇਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਮੰਗਲੌਰ ਐਸ.ਈ.ਜੇਡ ਵਿੱਚ "ਮੈਂਗਲੌਰ ਵਿਖੇ ਖੁਸ਼ਬੂਦਾਰ ਕੰਪਲੈਕਸ ਲਈ ਸਾਈਟ ਗ੍ਰੇਡਿੰਗ, ਸੜਕਾਂ, ਪਾਣੀ ਦੀਆਂ ਨਾਲੀਆਂ ਅਤੇ ਕੰਪਲੈਕਸ ਦੀ ਕੰਧ" ਦਾ ਠੇਕਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਪੱਤਰ (ਐਲ.ਓ.ਏ.) ਅਨੁਸਾਰ ਕੁੱਲ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦਾ ਮੁੱਲ 16325,68,576/- ਰੁਪਏ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ 20.09.2010 ਦੇ ਪੱਤਰ ਰਾਹੀਂ ਸੋਧ ਕੇ 195,68,24,399.02/- ਰੁਪਏ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਆਦ ਵੀ 30.11.2010 ਤੱਕ ਵਧਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ।

(b) 21.09.2012 ਨੂੰ ਠੇਕਾ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਸਾਰੇ ਬਿੱਲਾਂ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਅਤੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸਾਰੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੇ ਸਮੁੱਚੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਬਕਾਇਆ ਨਹੀਂ ਦਾਅਵਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, 10.10.2012 ਨੂੰ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਠੇਕੇਦਾਰ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ 20.34 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੇ ਅੰਤਮ ਬਿੱਲ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ।

(c) ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, 24.10.2012 ਨੂੰ, ਠੇਕਾ ਕੰਪਨੀ ਨੇ 21.09.2012 ਨੂੰ ਕੋਈ ਬਕਾਇਆ/ਕੋਈ ਦਾਅਵਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਨਾ ਹੋਣ ਦਾ ਪੱਤਰ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਿਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਅਧੀਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੰਮਾਂ ਦੇ ਬਦਲੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਬਕਾਇਆ ਜਾਇਜ਼ ਅਦਾਇਗੀ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਪੂਰਵ-ਲੋੜੀਂਦੀ ਸ਼ਰਤ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਠੇਕਾ ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਠੇਕੇਦਾਰ ਦੇ ਦਬਾਅ ਅਤੇ ਦਬਾਅ ਹੇਠ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

(d) ਠੇਕੇਦਾਰ-ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਠੇਕੇਦਾਰ ਨੂੰ ਮਿਤੀ 12.01.2013 ਨੂੰ ਲਿਖੇ ਪੱਤਰ ਰਾਹੀਂ ਮੈਂਗਲੌਰ ਵਿਖੇ ਠੇਕੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੌਰਾਨ ਹੋਏ ਨੁਕਸਾਨ ਲਈ 96,88,48,642.00 ਰੁਪਏ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ। 19.06.2013 ਨੂੰ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਠੇਕੇਦਾਰ ਨੇ ਇੱਕ ਪੂਰਾ ਹੋਣ ਦਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ

ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਤਹਿਤ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕੰਮਾਂ ਨੂੰ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਚਲਾਇਆ ਅਤੇ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਠੇਕੇਦਾਰ-ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਦਾਅਵਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਵੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕਈ ਸੰਚਾਰਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਠੇਕੇਦਾਰ ਨੇ 25.07.2013 ਦੇ ਪੱਤਰ ਰਾਹੀਂ ਠੇਕੇਦਾਰ-ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ।

XXXXXX

(e) ਮਿਤੀ 14.09.2013 ਦੇ ਪੱਤਰ ਰਾਹੀਂ, ਠੇਕੇਦਾਰ-ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਆਰਟੀਕਲ 9.0.2.0 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਰਸਾਏ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਚੋਲਗੀ ਰਾਹੀਂ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਠੇਕੇਦਾਰ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਭੇਜਿਆ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਕੇ ਮੋਹਨਦਾਸ, ਸਾਬਕਾ ਜਨਰਲ ਮੈਨੇਜਰ (ਕਾਨੂੰਨ)-ਐਸ.ਬੀ.ਆਈ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਆਰਬਿਟਰੇਟਰ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਠੇਕੇਦਾਰ ਨੇ ਮਿਤੀ 18.10.2013 ਦੇ ਪੱਤਰ ਰਾਹੀਂ ਠੇਕੇਦਾਰ-ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(f) ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਕੋਲ ਨਾ ਭੇਜਣ ਦੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਠੇਕੇਦਾਰ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਹੋ ਕੇ, ਠੇਕੇਦਾਰ-ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਬੰਗਲੌਰ ਵਿਖੇ ਕਰਨਾਟਕ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ 2014 ਦੇ ਸੀ.ਐਮ.ਪੀ ਨੰਬਰ 35 ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ।

(g) ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਇਕੱਲੇ ਜੱਜ ਨੇ 12.01.2015 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਰਾਹੀਂ ਠੇਕੇਦਾਰ-ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰ ਲਿਆ।

(h) 12.01.2015 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਹੋ ਕੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸੰਪਰਕਕਰਤਾ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਰਾਹੀਂ ਇਹ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਹੈ।

4. ਸ਼੍ਰੀ ਪੀ.ਐਸ. ਨਰਸਿਮਹਾ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਪੀ. ਵਿਨੈ ਕੁਮਾਰ ਨੂੰ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਸੁਣਿਆ।

ਵਿਚਾਰਨ ਯੋਗ ਨੁਕਤਾ:

5. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ ਇਕੋ ਇਕ ਨੁਕਤਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਉੱਤਰਦਾਤਾ-ਠੇਕੇਦਾਰ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਵਿਚੋਲਗੀ ਕੋਲ ਭੇਜਣ ਲਈ ਕੋਈ ਕੇਸ ਬਣਾਇਆ ਹੈ?

ਵਿਰੋਧੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ਾਂ:

6. ਠੇਕੇਦਾਰ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਨੇ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਠੇਕੇਦਾਰ-ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਕੇਸ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਕਿ ਦਾਅਵੇ ਬਾਰੇ ਅਸਲ ਅਤੇ ਗੰਭੀਰ ਵਿਵਾਦ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕਿ ਕੋਈ ਬਕਾਇਆ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ/ਨੋ ਕਲੇਮ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦਬਾਅ/ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਗਲਤ ਅਤੇ ਅਸਥਿਰ ਹੈ। ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਨੇ ਅੱਗੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਭੁਗਤਾਨ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਹ ਵਾਧਾ ਠੇਕੇਦਾਰ-ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਜੀ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਲਾਗਤਾਂ ਵਿੱਚ ਵਾਧੇ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

7. ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਨੇ ਅੱਗੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਭੁਗਤਾਨ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਧਾਰਾ 6.4.0.0 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਠੇਕੇਦਾਰ 'ਤੇ ਆਰਏ ਬਿੱਲਾਂ ਦਾ ਪੂਰਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਬਲਕਿ ਇਹ ਸਿਰਫ ਇੰਜੀਨੀਅਰ-ਇੰਚਾਰਜ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ।

XXXXXX

ਮੈਸਰਜ਼ ਓ.ਐਨ.ਜੀ.ਸੀ. ਮੈਂਗਲੌਰ ਪੈਟਰੋਕੈਮੀਕਲਸ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਮੈਸਰਜ਼ ਏ.ਐਨ.ਐਸ. ਕੰਸਟ੍ਰਕਸ਼ਨਸ ਲਿਮਟਿਡ ਅਤੇ ਹੋਰ [ਆਰ. ਕੇ. ਅਗਰਵਾਲ, ਜੇ.] 605

ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅੰਤਿਮ ਬਿੱਲ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਪਹਿਲਾਂ ਆਦਾਨ-ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੁਝ ਪੱਤਰਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਕੇ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ। ਦਰਅਸਲ, ਕਥਿਤ ਦਾਅਵਿਆਂ ਨੂੰ 21.09.2012 ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਬਿੱਲ ਜਾਂ ਨੋ ਡਿਊਜ਼ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਹੁਣ ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਠੇਕੇਦਾਰ-ਕੰਪਨੀ ਲਈ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੌਰਾਨ ਹੋਏ ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਉਠਾਉਣਾ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

8. ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਨੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀਆਂ ਦੋਵੇਂ ਧਿਰਾਂ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਸਾਰੀਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਨਿਭਾਉਣ ਦੁਆਰਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਨਿਭਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਕੋਈ ਬਕਾਇਆ ਦਾਅਵੇ ਜਾਂ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਬਾਅਦ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਜਾਂ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਵਿਚੋਲਗੀ ਕੋਲ ਨਹੀਂ ਭੇਜੇਗੀ। ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਪੂਰੀ ਸਹਿਮਤੀ ਅਤੇ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਸੀ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਿਰ ਦੁਆਰਾ ਅੱਗੇ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਬਾਕੀ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਠੇਕੇਦਾਰ-ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰਨਾ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਕੋਲ ਭੇਜਣ ਅਤੇ ਠੇਕੇਦਾਰ-ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਕਥਿਤ ਰਕਮ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਕੋਈ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਬਣਦਾ।

9. ਕੰਟਰੈਕਟ-ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੌਰਾਨ, ਠੇਕਾ ਲੈਣ ਵਾਲੀ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਉਸਾਰੀ ਦੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਹੋਏ ਖਰਚਿਆਂ ਲਈ ਠੇਕੇਦਾਰ-ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਰਨਿੰਗ ਅਕਾਊਂਟ ਬਿੱਲ (ਆਰਏ ਬਿੱਲ) ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਸਨ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬੇਹੱਦ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਪਾਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ 20.34 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਅੰਤਮ ਬਿੱਲ ਵੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਠੇਕੇਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਉਦੋਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਠੇਕੇਦਾਰ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਕੋਈ ਬਕਾਇਆ/ਕੋਈ ਦਾਅਵਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ

ਮਿਤੀ 21.09.2012. ਉਪਰੋਕਤ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ 'ਤੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਠੇਕੇਦਾਰ ਨੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਤਹਿਤ ਠੇਕੇਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੰਮ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਇੱਕ ਪੂਰਾ ਹੋਣ ਦਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ।

10. ਠੇਕੇਦਾਰ-ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਠੇਕੇਦਾਰ ਆਰਏ ਬਿੱਲਾਂ ਤਹਿਤ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਜਾਇਜ਼ ਅਤੇ ਅਸਲ ਬਕਾਏ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਤੋਂ ਹੀ ਭੁਗਤਾਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਠੇਕੇਦਾਰ ਦੇ ਰਹਿਮ 'ਤੇ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ 20.34 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਆਖਰੀ ਅਦਾਇਗੀ ਅਤੇ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਬੈਂਕ ਗਾਰੰਟੀ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਠੇਕੇਦਾਰ ਨੇ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਹ ਕੰਮ 30.06.2011 ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ 21.09.2012 ਨੂੰ ਨੋ-ਡਿਊਜ਼ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਅੰਤਿਮ ਭੁਗਤਾਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਆਰ.ਏ. ਬਿੱਲਾਂ ਦਾ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਭੁਗਤਾਨ ਨਾ ਕਰਨ ਕਾਰਨ, ਠੇਕੇਦਾਰ-ਕੰਪਨੀ ਗੰਭੀਰ ਵਿੱਤੀ ਸੰਕਟ ਵਿੱਚ ਸੀ ਅਤੇ ਨੋ ਡਿਊਜ਼ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਸੀ ਜੋ ਦਬਾਅ ਹੇਠ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸਦਾ ਕੋਈ ਮਤਲਬ ਨਹੀਂ ਹੈ।

XXXXXX

11. ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਸੱਚਾ ਅਤੇ ਗੰਭੀਰ ਵਿਵਾਦ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਵਿਚੋਲੇ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਜੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਤਾਂ ਇਹ ਧਿਰ ਨਾਲ ਗੰਭੀਰ ਬੇਇਨਸਾਫੀ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣੇਗਾ। ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਦਬਾਅ ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਨੋ

ਬਕਾਇਆ/ਨੇ ਕਲੇਮ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈਣਾ ਕੋਈ ਸੋਚ-ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਕਈ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਡਿਸਚਾਰਜ ਸਮਝੌਤੇ ਜਾਂ ਡਿਸਚਾਰਜ ਵਾਊਚਰ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਕੋਈ ਧਿਰ ਇਹ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਦੂਜੀ ਧਿਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਧੋਖਾਧੜੀ/ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ/ ਅਣਉਚਿਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਕਾਰਨ ਹੋਇਆ ਸੀ ਤਾਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਜਿਹੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੁਆਰਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ।

12. ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਅੱਗੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਠੇਕਾਕਰਤਾ- ਕੰਪਨੀ ਪੂਜਾ, ਮੂਰਤੀਆਂ ਦੀ ਤਬਦੀਲੀ, ਬਲਾਸਟਿੰਗ ਦੇ ਕੰਮ ਵਿੱਚ ਸਾਈਟ ਦੀ ਨਿਰਵਿਘਨ ਰੁਕਾਵਟ ਦੀ ਮੁਫਤ ਉਪਲਬਧਤਾ ਦੀ ਉਪਲਬਧਤਾ ਨਾ ਹੋਣ, ਹਾਰਡ ਰਾਕ ਬਲਾਸਟਿੰਗ ਨੂੰ ਰੋਕਣ, ਸਥਾਨਕ ਠੇਕੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕੰਮ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮੁੱਦੇ, ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੀ ਛੁੱਟੀ ਨਾ ਹੋਣ ਵਰਗੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਕੰਮ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਰੱਖ ਸਕੀ। ਜੰਗਲਾਤ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ, ਲੱਕੜ ਦੇ ਲੱਕੜਾਂ ਆਦਿ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਅਤੇ ਦਾਅਵੇ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਅਨੁਸਾਰ ਭਾਰੀ ਖਰਚਾ ਠੇਕੇਦਾਰ-ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਠੇਕੇਦਾਰ ਦੇ ਕਾਰਕਾਂ ਕਰਕੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

13. ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਠੇਕੇਦਾਰ-ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਠੇਕੇਦਾਰ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵੱਡੀ ਅਦਾਇਗੀ ਬਕਾਇਆ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਦਬਾਅ ਹੇਠ "ਨੇ ਡਿਊਜ਼ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ" ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਠੇਕੇਦਾਰ ਨੂੰ ਹੋਏ ਨੁਕਸਾਨ ਲਈ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜਦੋਂ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਕਲਾਜ਼ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਾਲੀ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਇਸ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਠੇਕੇਦਾਰ-ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਦਖਲ ਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦੀ ਮੰਗ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰੇ:

14. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਠੇਕੇਦਾਰ-ਓ.ਐਨ.ਜੀ.ਸੀ ਮੈਂਗਲੌਰ ਪੈਟਰੋਕੈਮੀਕਲਸ ਲਿਮਟਿਡ ਨੇ ਮੰਗਲੌਰ ਵਿਖੇ ਐਰੋਮੈਟਿਕ ਕੰਪਲੈਕਸ ਲਈ ਸਾਈਟ ਗ੍ਰੇਡਿੰਗ, ਸੜਕਾਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ, ਸਟਰਮ ਵਾਟਰ ਡਰੇਨਾਂ ਅਤੇ ਕੰਪਾਊਂਡ ਕੰਧ ਲਈ ਕੰਮ ਦੇਣ ਲਈ ਟੈਂਡਰ ਮੰਗਿਆ। ਇਹ ਬੋਲੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਮੈਸਰਜ਼ ਟੋਯੋ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਇੰਡੀਆ ਲਿਮਟਿਡ (ਟੀ.ਈ.ਆਈ.ਐਲ)-ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਨੇ ਓ.ਐਮ.ਪੀ.ਐਲ (ਠੇਕੇਦਾਰ) ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਸਲਾਹਕਾਰ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਮੈਸਰਜ਼ ਏ.ਐਨ.ਐਸ . ਕੰਸਟ੍ਰਕਸ਼ਨਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ-ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਨੇ 15.11.2007 ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਬੋਲੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਈ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਨੂੰ 17.03.2008 ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਪੱਤਰ (ਐਲ.ਓ.ਏ.) ਰਾਹੀਂ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਕੁੱਲ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਕੀਮਤ 163,25,68,576/- ਰੁਪਏ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕੇ 195,68,24,399 ਰੁਪਏ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। 02, ਇਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਮੁਕੰਮਲ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਆਦ ਵੀ 30.11.2010 ਤੱਕ ਵਧਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ।

XXXXXX

ਮੈਸਰਜ਼ ਓ.ਐਨ.ਜੀ.ਸੀ ਮੈਂਗਲੌਰ ਪੈਟਰੋਕੈਮੀਕਲਸ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਮੈਸਰਜ਼ ਏ.ਐਨ.ਐਸ ਕੰਸਟ੍ਰਕਸ਼ਨਸ ਲਿਮਟਿਡ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ [ਆਰ. ਕੇ. ਅਗਰਵਾਲ, ਜੇ.] 607

15. ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਗੁਜ਼ਾਰੇ ਦੌਰਾਨ, ਠੇਕੇਦਾਰ-ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਉਸਾਰੀ ਦੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤੇ ਗਏ ਖਰਚਿਆਂ ਲਈ ਆਰਏ ਬਿੱਲ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ. ਇਹ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਠੇਕੇਦਾਰ-ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਠੇਕੇਦਾਰ ਨੂੰ ਬਿੱਲਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਆਪਣੇ ਜਾਇਜ਼ ਅਤੇ ਅਸਲ ਬਕਾਏ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਕਈ ਬੇਨਤੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬੇਲੋੜੀ ਦੇਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਦਾ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਠੇਕੇਦਾਰ-ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਇਹ ਵੀ ਦਾਅਵਾ ਹੈ ਕਿ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅੰਤਿਮ ਬਿੱਲ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਠੇਕੇਦਾਰ ਨੂੰ 21.09.2012 ਨੂੰ ਨੋ ਡਿਊਜ਼ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ/ਨੋ ਕਲੇਮ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ

ਗਿਆ ਸੀ। 10.10.2012 ਨੂੰ ਠੇਕੇਦਾਰ-ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਠੇਕੇਦਾਰ-ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ 20.34 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੇ ਅੰਤਿਮ ਬਿੱਲ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਕੀਤੀ। ਅੰਤਿਮ ਬਿੱਲ ਜਾਰੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਠੇਕੇਦਾਰ-ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਨੋ ਬਕਾਇਆ/ਨੋ ਕਲੇਮ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਿਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ 21.09.2012 ਦਾ ਪੱਤਰ ਠੇਕੇ ਅਤੇ ਠੇਕੇਦਾਰ ਅਧੀਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੰਮਾਂ ਦੇ ਬਦਲੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਬਕਾਇਆ ਜਾਇਜ਼ ਅਦਾਇਗੀ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਪੂਰਵ-ਲੋੜੀਂਦੀ ਸ਼ਰਤ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, 12.01.2013 ਨੂੰ, ਠੇਕੇਦਾਰ-ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਮੰਗਲੌਰ ਵਿਖੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੌਰਾਨ ਹੋਏ ਨੁਕਸਾਨ ਲਈ 96,88,48,642.00 ਰੁਪਏ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ।

16. ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਠੇਕੇਦਾਰ ਨੇ 25.07.2013 ਦੇ ਪੱਤਰ ਰਾਹੀਂ ਠੇਕੇਦਾਰ-ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਠੇਕੇਦਾਰ ਨੇ ਕੋਈ ਬਕਾਇਆ/ਕੋਈ ਦਾਅਵਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਦਬਾਅ ਅਤੇ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਗਲਤ, ਗਲਤ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਹੋ ਕੇ, ਠੇਕੇਦਾਰ-ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਚੋਲਗੀ ਦੀ ਧਾਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚੋਲੇ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਕੀਤੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਠੇਕੇਦਾਰ ਨੇ 18.10.2013 ਦੇ ਪੱਤਰ ਰਾਹੀਂ ਆਪਣੇ ਵਿਚੋਲੇ ਨੂੰ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਠੇਕੇਦਾਰ-ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਂਡ ਕੰਸੀਲੀਏਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1996 (ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਐਕਟ) ਦੀ ਧਾਰਾ 11 ਤਹਿਤ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਠੇਕੇਦਾਰ ਦੇ ਨਾਮਜ਼ਦ ਵਿਚੋਲੇ ਦੀ ਥਾਂ ਇੱਕ ਆਰਬਿਟਰੇਟਰ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਸਿਵਲ ਵਿਭਿੰਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਜੋ ਉਕਤ ਆਰਬਿਟਰੇਟਰ ਅਤੇ ਠੇਕੇਦਾਰ-ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਨਿਯੁਕਤ ਨਾਮਜ਼ਦ ਵਿਚੋਲੇ ਦੇ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਕੇ ਸਹਿਮਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਤਿੰਨ ਮੈਂਬਰੀ ਆਰਬਿਟਰਲ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਗਠਨ ਲਈ ਤੀਜੇ/ਪ੍ਰੀਜ਼ਾਈਡਿੰਗ ਆਰਬਿਟਰੇਟਰ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ 'ਤੇ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਜਾਵੇ। ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਵਿਵਾਦ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ।

XXXXXX

17. ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਠੇਕੇਦਾਰ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਖਤਮ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਨਿਭਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਬੀ. ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੌਰਾਨ ਹੋਏ ਨੁਕਸਾਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਮਤਲਬ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਉਹ ਵੀ ਅੰਤਿਮ ਬਿੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਨੇ ਡਿਊਜ਼ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ। ਆਪਣੇ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ, ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਨੇ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਮਾਸਟਰ ਕੰਸਟ੍ਰਕਸ਼ਨ ਕੰਪਨੀ (2011) 12 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 349 ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ:

"18. ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਸੰਪੂਰਨ ਕਿਸਮ ਦਾ ਕੋਈ ਨਿਯਮ ਨਹੀਂ ਹੈ. ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧੋਖਾਧੜੀ, ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ, ਦਬਾਅ ਜਾਂ ਅਣਉਚਿਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ ਡਿਸਚਾਰਜ ਵਾਊਚਰ ਜਾਂ ਨੋ-ਕਲੇਮ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਪੱਖ ਇਸ ਦੀ ਸਹੀਤਾ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਚੀਫ ਜਸਟਿਸ / ਉਸ ਦੇ ਨਾਮਜ਼ਦ ਜੱਜ ਨੂੰ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਇਸ ਪਹਿਲੂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਵਿਵਾਦ ਸਹੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਅਸਲੀ। ਜਿੱਥੇ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਡਿਸਚਾਰਜ ਵਾਊਚਰ ਜਾਂ ਨੋ-ਕਲੇਮ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜਾਂ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਵਿਵਾਦ, ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ, ਭਰੋਸੇਯੋਗਤਾ ਦੀ ਘਾਟ ਜਾਪਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਲਈ ਭੇਜਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ।

19. ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਵਿਚੋਲਗੀ ਦੀ ਲਾਗਤ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਹੈ- ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਸਮੇਂ, ਇਹ ਛੇ ਅਤੇ ਸੱਤ ਅੰਕੜਿਆਂ ਵਿੱਚ ਚਲਦੀ ਹੈ. ਕਿਸੇ ਧਿਰ 'ਤੇ ਬੋਝ ਪਾਉਣਾ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ, ਜੋ ਦਲੀਲ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ

ਨਿਪਟਾਰੇ ਦੇ ਕਾਰਨ ਵਿਵਾਦ ਵਿਚੋਲਗੀ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਵਿਚੋਲਗੀ ਦੀ ਭਾਰੀ ਲਾਗਤ ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਧੋਖਾਧੜੀ, ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ, ਦਬਾਅ ਜਾਂ ਅਣਉਚਿਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ. ਧੋਖਾਧੜੀ, ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ, ਦਬਾਅ ਜਾਂ ਅਣਉਚਿਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੀ ਗੰਜਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਧਿਰ ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿਚ ਚੀਫ ਜਸਟਿਸ/ਉਸ ਦੇ ਨਾਮਜ਼ਦ ਜੱਜ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਮੱਗਰੀ ਰੱਖ ਕੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਚੀਫ ਜਸਟਿਸ/ਉਸ ਦੇ ਨਾਮਜ਼ਦ ਜੱਜ ਨੂੰ ਧੋਖਾਧੜੀ, ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ, ਦਬਾਅ ਜਾਂ ਅਣਉਚਿਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਯੋਗਤਾ ਮਿਲਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਇਸ ਬਾਰੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਆਰਬਿਟਰਲ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਜੇ ਅਜਿਹੀ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਜਾਂ ਭਰੋਸੇਯੋਗਤਾ ਦੀ ਘਾਟ ਪਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਉਦੋਂ ਅਤੇ ਉਥੇ ਹੀ ਸ਼ਾਂਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ. "

XXXXXX

ਮੈਸਰਜ਼ ਓ.ਐਨ.ਜੀ.ਸੀ. ਮੈਂਗਲੌਰ ਪੈਟਰੋਕੈਮੀਕਲਸ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਮੈਸਰਜ਼ ਏ.ਐਨ.ਐਸ ਕੰਸਟ੍ਰਕਸ਼ਨਸ ਲਿਮਟਿਡ ਅਤੇ ਇਕ ਹੋਰ [ਆਰ. ਕੇ. ਅਗਰਵਾਲ, ਜੇ.] 609

18. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਨੇ ਨਿਊ ਇੰਡੀਆ ਐਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਜੀਨਸ ਪਾਵਰ ਇਨਫਰਾਸਟ੍ਰਕਚਰ ਲਿਮਟਿਡ (2015) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 424 ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ:

7. ਸਵਾਲ ਇਹ ਉੱਠਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸਬਰੋਗੇਸ਼ਨ ਪੱਤਰ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰਨ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਬਰੀ ਕਰਨਾ ਸਵੈਇੱਛਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਕੀ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਨੂੰ ਮਜਬੂਰੀ ਜਾਂ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 11 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਜਾਇਜ਼ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਇਸ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ। ਨੈਸ਼ਨਲ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਬੋਘਾਰਾ ਪੋਲੀ ਫੈਬ (ਪੀ) ਲਿਮਟਿਡ ਵਿੱਚ ਪੈਰਾ 26 ਅਤੇ 51 ਵਿੱਚ ਇਹ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ:

"26. ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੁਆਰਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਧਿਰ ਦੁਆਰਾ ਪੂਰੇ ਅਤੇ ਅੰਤਮ ਡਿਸਚਾਰਜ ਵਾਊਚਰ / ਰਸੀਦ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਇੱਕ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਜਾਂ ਡਿਸਚਾਰਜ ਵਾਊਚਰ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਜੋ ਜਾਇਜ਼ ਅਤੇ ਸਵੈ-ਇੱਛਾ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ. ਜੇ ਡਿਸਚਾਰਜ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਜਾਂ ਡਿਸਚਾਰਜ ਵਾਊਚਰ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਧਿਰ ਇਹ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਡਿਸਚਾਰਜ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਜਾਂ ਵਾਊਚਰ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਧੋਖਾਧੜੀ ਕਾਰਨ ਹੋਇਆ ਸੀ/ ਦੂਜੀ ਧਿਰ ਦੁਆਰਾ ਅਭਿਆਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ/ਅਣਉਚਿਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹੇ ਸਮਝੌਤੇ/ਵਾਊਚਰ ਦੁਆਰਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਅਜਿਹੀ ਧਿਰ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਵਾਦ ਨਿਪਟਾਰਾ ਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ।

* * *

51. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 11 ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਚੀਫ ਜਸਟਿਸ/ਉਸ ਦਾ ਨਾਮਜ਼ਦ ਜੱਜ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੇਗਾ ਕਿ ਕੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਸੱਚਮੁੱਚ ਸਹਿਮਤੀ ਅਤੇ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਜਾਂ ਨਿਭਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਜੇ ਜਵਾਬ ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਵਿਚੋਲਗੀ ਕੋਲ ਭੇਜਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਜੇ ਚੀਫ ਜਸਟਿਸ/ਉਸ ਦਾ ਨਾਮਜ਼ਦ ਵਿਅਕਤੀ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੂਰੀ ਅਤੇ ਅੰਤਮ ਨਿਪਟਾਰਾ ਰਸੀਦ ਜਾਂ ਡਿਸਚਾਰਜ ਵਾਊਚਰ ਕਿਸੇ ਧੋਖਾਧੜੀ/ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ/ਅਣਉਚਿਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਪਵੇਗਾ ਕਿ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਕੋਈ ਨਿਕਾਸੀ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਸੀ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ

ਕੋਲ ਭੇਜਣਾ ਪਵੇਗਾ, ਜਿੱਥੇ ਚੀਫ ਜਸਟਿਸ/ਉਸ ਦਾ ਨਾਮਜ਼ਦ ਵਿਅਕਤੀ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਡਿਸਚਾਰਜ ਵਾਊਚਰ ਸਵੈ-ਇੱਛਾ ਨਾਲ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਉਹ ਕਿਸੇ ਮਜਬੂਰੀ ਜਾਂ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਅਧੀਨ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਵਿਸਥਾਰ ਪੂਰਵਕ ਵਿਚਾਰ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ, ਉਹ ਖੁਦ ਇਸ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਆਰਬਿਟਰਲ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਨਾਲ ਭੇਜ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਕਤ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ.

XXXXXX

8. ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਬਨਾਮ ਮਾਸਟਰ ਕੰਸਟ੍ਰਕਸ਼ਨ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ:

18. ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਨਿਯਮ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧੋਖਾਧੜੀ, ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ, ਦਬਾਅ ਜਾਂ ਅਣਉਚਿਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ ਡਿਸਚਾਰਜ ਵਾਊਚਰ ਜਾਂ ਨੋ-ਕਲੇਮ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਪੱਖ ਇਸ ਦੀ ਸਹੀਤਾ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਚੀਫ ਜਸਟਿਸ / ਉਸਦੇ ਨਾਮਜ਼ਦ ਜੱਜ ਨੂੰ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਇਸ ਪਹਿਲੂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਵਿਵਾਦ ਸਹੀ ਅਤੇ ਸਹੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਜਿੱਥੇ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਡਿਸਚਾਰਜ ਵਾਊਚਰ ਜਾਂ ਨੋ-ਕਲੇਮ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜਾਂ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਵਿਵਾਦ, ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ, ਭਰੋਸੇਯੋਗਤਾ ਦੀ ਘਾਟ ਜਾਪਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਇਸ ਲਈ ਭੇਜਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਵਿਚੋਲਗੀ।

19. ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਵਿਚੋਲਗੀ ਦੀ ਲਾਗਤ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਸਮੇਂ ਕਾਫ਼ੀ ਵੱਡੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ , ਇਹ ਛੇ ਅਤੇ ਸੱਤ ਅੰਕੜਿਆਂ ਵਿੱਚ ਚਲਦੀ ਹੈ. ਕਿਸੇ

ਧਿਰ 'ਤੇ ਬੋਝ ਪਾਉਣਾ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ , ਜੋ ਦਲੀਲ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਦੇ ਕਾਰਨ ਵਿਵਾਦ ਵਿਚੋਲਗੀ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਵਿਚੋਲਗੀ ਦੀ ਭਾਰੀ ਲਾਗਤ ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਧੋਖਾਧੜੀ, ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ, ਦਬਾਅ ਜਾਂ ਅਣਉਚਿਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ. ਧੋਖਾਧੜੀ, ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ, ਦਬਾਅ ਜਾਂ ਅਣਉਚਿਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੀ ਗੰਜਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਧਿਰ ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿਚ ਚੀਫ ਜਸਟਿਸ/ਉਸ ਦੇ ਨਾਮਜ਼ਦ ਜੱਜ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਮੱਗਰੀ ਰੱਖ ਕੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਚੀਫ ਜਸਟਿਸ/ਉਸ ਦੇ ਨਾਮਜ਼ਦ ਜੱਜ ਨੂੰ ਧੋਖਾਧੜੀ, ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ, ਦਬਾਅ ਜਾਂ ਅਣਉਚਿਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਯੋਗਤਾ ਮਿਲਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਇਸ ਬਾਰੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਆਰਬਿਟਰਲ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਜੇ ਅਜਿਹੀ ਅਪੀਲ ਸੋਚ-ਸਮਝ ਕੇ, ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਜਾਂ ਭਰੋਸੇਯੋਗਤਾ ਦੀ ਘਾਟ ਪਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਉਦੋਂ ਅਤੇ ਉਥੇ ਹੀ ਸ਼ਾਂਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ.

* * *

22. ਉਪਰੋਕਤ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਇਸ ਗੱਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਛੱਡਦੇ ਕਿ ਭੁਗਤਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ 'ਤੇ, ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਤਹਿਤ ਠੇਕੇਦਾਰ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਦਾ ਪੂਰਾ ਅਤੇ ਅੰਤਮ ਨਿਪਟਾਰਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਠੇਕੇਦਾਰ ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਬਿੱਲ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ 19-6-2000 ਨੂੰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। 19-6-2000 ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਠੇਕੇਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਤੁਰੰਤ ਕੋਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨਹੀਂ ਉਠਾਈ ਗਈ ਜਾਂ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਬੰਧਤ ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ 12-7-2000 ਨੂੰ 21,00,000 ਰੁਪਏ ਦੀ ਬੈਂਕ ਗਾਰੰਟੀ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ। ਉਦੋਂ ਹੀ ਉਸ ਦਿਨ ਹੀ ਠੇਕੇਦਾਰ ਨੇ ਹੋਰ ਦਾਅਵੇ ਦਰਜ ਕਰਵਾਏ। "

XXXXXX

9. ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਧੋਖਾਧੜੀ, ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ, ਦਬਾਅ ਜਾਂ ਅਣਉਚਿਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੀ ਗੰਜਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਜੋ ਧਿਰ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਚੀਫ ਜਸਟਿਸ / ਉਸਦੇ ਨਾਮਜ਼ਦ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਮੱਗਰੀ ਰੱਖ ਕੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸੰਬੰਧਿਤ ਟਿੱਪਣੀਆਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਜੋ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ ਸਨ:

"(ਜੀ) ਕਿ ਉਕਤ ਸਰਵੇਖਣਕਰਤਾ ਨੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਕੰਪਨੀ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਇੰਨੇ ਵੱਡੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦੀ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦੀ ਆਪਣੀ ਪੂਰੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ, ਪੱਖਪਾਤੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕੀਤਾ, ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ, ਅਣਉਚਿਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਅਤੇ ਦਬਾਅ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਅਪਣਾਏ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦਾਅਵਾ ਫਾਰਮ ਸਮੇਤ ਕੁਝ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਨਿਆਂਪੂਰਨ ਦਾਅਵੇ ਤੋਂ ਵੀ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਅਤੇ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਅਤੇ ਅਣਉਚਿਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਕੁਝ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਕਤ ਰਕਮ ਲਈ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਤਿਆਰ ਡਿਸਚਾਰਜ ਵਾਊਚਰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਉਕਤ ਮਿਆਦ ਦੌਰਾਨ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਿੱਤੀ ਮੁਸ਼ਕਲ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ 6,09,55,406 ਰੁਪਏ ਦੇ ਘਾਟੇ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਅਤੇ 5,96,08,179 ਰੁਪਏ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਈ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਵਿਆਜ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਸਲ ਘਾਟੇ ਦੀ ਰਕਮ 28,79,08,116 ਰੁਪਏ ਸੀ। ਉਕਤ ਪੱਤਰ ਅਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਤਿਆਰ ਡਿਸਚਾਰਜ ਵਾਊਚਰ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ

ਦਾਅਵੇ ਦੀ ਰਕਮ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਤੇ ਅੰਤਿਮ ਨਿਪਟਾਰੇ ਵਿਚ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਇਸ ਨੂੰ ਇਕਪਾਸੜ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ ਦਬਾਅ ਅਤੇ ਦਬਾਅ ਹੇਠ ਉਕਤ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਧਮਕੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਉਹ ਉਕਤ ਰਕਮ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਅਤੇ ਅੰਤਮ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰੇ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਕੰਪਨੀ ਫਾਇਰ ਪਾਲਿਸੀ ਲਈ ਕੋਈ ਰਕਮ ਅਦਾ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ। ਇਹ ਅਜਿਹੇ ਮਜ਼ਬੂਰ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸੀ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਦਬਾਅ ਹੇਠ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਪੱਤਰ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

XXXXXX

10. ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਅਨੁਸਾਰ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਈ ਗਈ ਪਟੀਸ਼ਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵੇਰਵੇ ਅਤੇ ਵੇਰਵਿਆਂ ਤੋਂ ਵਾਂਝੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਇੱਕ ਸਾਹਸਿਕ ਦਾਅਵੇ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਉਸ ਸਮੇਂ ਜਾਂ ਮੁਆਫੀ ਪੱਤਰ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ ਕੋਈ ਵਿਰੋਧ ਜਾਂ ਵਿਰੋਧ ਨਹੀਂ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਕਿ 31-3-2011 ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲਗਭਗ ਤਿੰਨ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਬਾਅਦ ਸੀ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੀ ਵਿੱਤੀ ਸਥਿਤੀ ਇੰਨੀ ਨਾਜ਼ੁਕ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਕੋਲ ਸੁਝਾਏ ਅਨੁਸਾਰ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੋਈ ਵਿਕਲਪ ਨਹੀਂ ਬਚਿਆ ਸੀ, ਸਾਡਾ ਦ੍ਰਿੜ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਬਰੀ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਸਬਰੋਗੇਸ਼ਨ ਪੱਤਰ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰਨਾ ਕਿਸੇ ਅਣਉਚਿਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਅਜਿਹੀ ਡਿਸਚਾਰਜ ਅਤੇ ਸਬਰੋਗੇਸ਼ਨ ਪੱਤਰ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਸਵੈਇੱਛਤ ਸਨ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਜਾਂ ਅਣਉਚਿਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸਬਰੋਗੇਸ਼ਨ ਦੇ ਪੱਤਰ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ 'ਤੇ ਦਾਅਵੇ ਦਾ ਪੂਰਾ ਅਤੇ ਅੰਤਮ ਨਿਪਟਾਰਾ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਸਾਡਾ ਜਵਾਬ, ਕੀ

ਸੱਚਮੁੱਚ ਸਹਿਮਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਧੜੇ ਵਿੱਚ, ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 11 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 11 ਤਹਿਤ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨਾ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ।

19. ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਣ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਧਿਰ ਦੁਆਰਾ ਪੂਰੇ ਅਤੇ ਅੰਤਮ ਡਿਸਚਾਰਜ ਵਾਊਚਰ / ਰਸੀਦ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਇੱਕ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਜਾਂ ਡਿਸਚਾਰਜ ਵਾਊਚਰ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਜੋ ਜਾਇਜ਼ ਅਤੇ ਸਵੈ-ਇੱਛਾ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ. ਜੇ ਡਿਸਚਾਰਜ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਜਾਂ ਡਿਸਚਾਰਜ ਵਾਊਚਰ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਧਿਰ ਇਹ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਡਿਸਚਾਰਜ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਜਾਂ ਵਾਊਚਰ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਦੂਜੀ ਧਿਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਧੋਖਾਧੜੀ/ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ/ ਅਣਉਚਿਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਕਾਰਨ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ / ਵਾਊਚਰ ਦੁਆਰਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਅਜਿਹੀ ਧਿਰ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਵਾਦ ਨਿਪਟਾਰਾ ਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ। ਪਰ ਜੇ ਧਿਰ ਅਜਿਹਾ ਦਾਅਵਾ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਾਂ ਭਰੋਸੇਯੋਗਤਾ ਦੀ ਘਾਟ ਜਾਪਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਲਈ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਵਿਚੋਲਗੀ ਕੋਲ ਭੇਜਣਾ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ.

20. ਉਕਤ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜਾਰੀ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਦਬਾਅ ਅਤੇ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ, ਠੇਕੇਦਾਰ-ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਨੈਸ਼ਨਲ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਬੋਘਾਰਾ ਪੋਲੀ ਫੈਬ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ (2009)1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 267 ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਰਾਹੀਂ ਲਿਜਾਇਆ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ:

XXXXXX

"24. ਪਰ ਜੋ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਜਾਂ ਡਿਸਚਾਰਜ ਵਾਊਚਰ ਜਾਂ ਨੋ-ਕਲੇਮ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਣ ਕਾਰਨ ਵਿਵਾਦ ਨਿਪਟਾਰਾ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਤੇ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਦਲੀਲ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਧੋਖਾਧੜੀ, ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਜਾਂ ਅਣਉਚਿਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਜਾਂ ਤਾਂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 11 ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਚੀਫ ਜਸਟਿਸ / ਉਸਦੇ ਨਾਮਜ਼ਦ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਆਰਬਿਟਰਲ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 11 ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤੇ ਅਨੁਸਾਰ। ਵਿਚੋਲਗੀ ਲਈ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਜਾਂ ਸਿਰਫ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਜਾਂ ਡਿਸਚਾਰਜ ਵਾਊਚਰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜੇ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਦੀ ਵੈਧਤਾ 'ਤੇ ਵਿਵਾਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

50. ਆਓ ਵਿਚਾਰ ਕਰੀਏ ਕਿ ਇੱਕ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕੀ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿੱਥੇ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪੂਰੇ ਅਤੇ ਅੰਤਮ ਡਿਸਚਾਰਜ ਵਾਊਚਰ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਸਹਿਮਤੀ ਅਤੇ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਦਾ ਬਚਾਅ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਧੋਖਾਧੜੀ / ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ / ਅਣਉਚਿਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੇਗਾ ਕਿ ਕੀ ਕੋਈ ਧੋਖਾਧੜੀ, ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਜਾਂ ਅਣਉਚਿਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਸੀ। ਜੇ ਇਹ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਤਾਂ ਉਹ ਵਾਊਚਰ ਨੂੰ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਵਜੋਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਦਾਅਵੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਜੇ ਇਹ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਡਿਸਚਾਰਜ ਵਾਊਚਰ ਧੋਖਾਧੜੀ / ਅਣਉਚਿਤ ਪ੍ਰਭਾਵ / ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਇਹ ਇਸ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰੇਗਾ, ਜਾਂਚ ਕਰੇਗਾ ਕਿ, ਕੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ

ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰੇਗਾ। ਵਿਚੋਲਗੀ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੋਣ 'ਤੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਇਕੋ ਜਿਹੀ ਰਹੇਗੀ।

51. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 11 ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਚੀਫ ਜਸਟਿਸ/ਉਸ ਦਾ ਨਾਮਜ਼ਦ ਜੱਜ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੇਗਾ ਕਿ ਕੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਸੱਚਮੁੱਚ ਸਹਿਮਤੀ ਅਤੇ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਜਾਂ ਨਿਭਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਜੇ ਜਵਾਬ ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਵਿਚੋਲਗੀ ਕੋਲ ਭੇਜਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਜੇ ਚੀਫ ਜਸਟਿਸ/ਉਸ ਦਾ ਨਾਮਜ਼ਦ ਵਿਅਕਤੀ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੂਰੀ ਅਤੇ ਅੰਤਮ ਨਿਪਟਾਰਾ ਰਸੀਦ ਜਾਂ ਡਿਸਚਾਰਜ ਵਾਊਚਰ ਕਿਸੇ ਧੋਖਾਧੜੀ/ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ/ਅਣਉਚਿਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਪਵੇਗਾ ਕਿ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਕੋਈ ਨਿਕਾਸੀ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਸੀ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਕੋਲ ਭੇਜਣਾ ਪਵੇਗਾ, ਜਿੱਥੇ ਚੀਫ ਜਸਟਿਸ/ਉਸ ਦਾ ਨਾਮਜ਼ਦ ਵਿਅਕਤੀ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਡਿਸਚਾਰਜ ਵਾਊਚਰ ਸਵੈ-ਇੱਛਾ ਨਾਲ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਉਹ ਕਿਸੇ ਮਜਬੂਰੀ ਜਾਂ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਅਧੀਨ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਵਿਸਥਾਰ ਪੂਰਵਕ ਵਿਚਾਰ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ, ਉਹ ਖੁਦ ਇਸ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਆਰਬਿਟਰਲ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਨਾਲ ਭੇਜ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਕਤ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ.

XXXXXX

52. ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰੇ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਕੁਝ ਉਦਾਹਰਣ (ਸੰਪੂਰਨ ਨਹੀਂ) ਕਿ ਕਦੋਂ ਦਾਅਵੇ ਮਨ੍ਹਾਯੋਗ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕਦੋਂ ਨਹੀਂ, ਕਦੋਂ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੁਆਰਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਅਤੇ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ 'ਤੇ ਵਿਵਾਦ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ:

(i) ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਸਮਝੌਤੇ ਜਾਂ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਧਿਰਾਂ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸਮਝੌਤੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਦੀਆਂ ਹਨ। ਨਿਪਟਾਰੇ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਸਮਝੌਤੇ ਜਾਂ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਤਸਦੀਕ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਸਹਿਮਤੀ ਅਤੇ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਰਾਹੀਂ ਨਿਪਟਾਰੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਵਿਚੋਲਗੀ ਦਾ ਕੋਈ ਹਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ.

(ii) ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਕਈ ਦਾਅਵੇ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੇ ਜਾਂ ਨਿਰਵਿਵਾਦ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿਵਾਦਿਤ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਗੱਲਬਾਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਸਾਰੇ ਬਕਾਇਆ ਦਾਅਵਿਆਂ ਅਤੇ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਲਿਖਤੀ ਸਮਝੌਤਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਨਿਪਟਾਰੇ 'ਤੇ, ਸਹਿਮਤ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਠੇਕੇਦਾਰ ਡਿਸਚਾਰਜ ਵਾਊਚਰ / ਨੋ-ਕਲੇਮ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ / ਪੂਰੀ ਅਤੇ ਅੰਤਮ ਰਸੀਦ ਵੀ ਜਾਰੀ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਸਮਝੌਤੇ ਅਤੇ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਦੁਆਰਾ ਨਿਭਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਨਾ ਤਾਂ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਬਚਦਾ ਹੈ. ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿਚੋਲਗੀ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਕੋਈ ਹਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

(iii) ਇੱਕ ਠੇਕੇਦਾਰ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਬਕਾਇਆ ਦਸ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾ ਸਿਰਫ ਛੇ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਠੇਕੇਦਾਰ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਜਾਂ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੂਚਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਠੇਕੇਦਾਰ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਪੂਰੀ ਅਤੇ ਅੰਤਮ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਵਿੱਚ ਛੇ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਨਿਰਧਾਰਤ ਫਾਰਮੈਟ ਵਿੱਚ ਡਿਸਚਾਰਜ ਵਾਊਚਰ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ, ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੀ ਰਕਮ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਠੇਕੇਦਾਰ ਜੋ ਫੰਡਾਂ ਲਈ ਸਖਤ ਦਬਾਅ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ ਰਕਮ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਉਤਸੁਕ ਹੈ, ਜਾਂ ਤਾਂ ਛਾਪੇ ਹੋਏ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਡਾਟ

ਲਾਈਨ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਦੱਸਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਰਕਮ ਪੂਰੀ ਅਤੇ ਅੰਤਮ ਨਿਪਟਾਰੇ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੀ ਗਈ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਕਾਰਨ ਡਿਸਚਾਰਜ ਆਰਥਿਕ ਦਬਾਅ ਹੇਠ ਹੈ। ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਡਿਸਚਾਰਜ ਵਾਊਚਰ ਨੂੰ ਸਵੈਇੱਛਤ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਸਹਿਮਤੀ ਅਤੇ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਦੁਆਰਾ ਨਿਭਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ. ਇਹ ਵਿਚੋਲਗੀ ਲਈ ਕੋਈ ਰੁਕਾਵਟ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।

XXXXXX

(iv) ਬੀਮਾਯੁਕਤ ਵਿਅਕਤੀ ਹੋਏ ਨੁਕਸਾਨ ਲਈ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਨਾ ਤਾਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਬੀਮਾਯੁਕਤ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰੇ ਦੌਰਾਨ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਇੱਕ ਨਿਰਧਾਰਤ ਰਕਮ (ਬੀਮਾਯੁਕਤ ਦੁਆਰਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਘੱਟ) ਲਈ ਪੂਰਾ ਅਤੇ ਅੰਤਮ ਵਾਊਚਰ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ, ਪੂਰੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਵਿੱਤੀ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਮੰਗ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪੂਰੇ ਅਤੇ ਅੰਤਮ ਨਿਪਟਾਰੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਸਥਿਰ ਡਿਸਚਾਰਜ ਵਾਊਚਰ ਜਾਰੀ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਕੁਝ ਦਿਨ ਬਾਅਦ ਹੀ ਵਾਊਚਰ 'ਚ ਦੱਸੀ ਗਈ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸਹਿਮਤੀ ਅਤੇ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਸਵੈਇੱਛਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਬਲਕਿ ਦਬਾਅ, ਮਜਬੂਰੀ ਅਤੇ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਅਧੀਨ ਹੈ। ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਸੂਖਮ ਹੈ, ਪਰ ਬਹੁਤ ਅਸਲ ਹੈ. ਸਮਝੌਤਾ ਆਜ਼ਾਦ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਵਾਦਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚੋਲਗੀ ਕੋਲ ਭੇਜਣ ਲਈ ਵਿਚੋਲਗੀ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

(v) ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਨੁਕਸਾਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵੱਡੀ ਰਕਮ ਲਈ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦਾਅਵੇ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਜੋ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨ ਅਤੇ

ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਉਤਸੁਕ ਹੈ, ਸਵੈ-ਇੱਛਾ ਨਾਲ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਘਟਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਬੇਨਤੀਆਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਸਹਿਮਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦਾਅਵੇ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਪੂਰਾ ਅਤੇ ਅੰਤਮ ਡਿਸਚਾਰਜ ਵਾਊਚਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਭਾਵੇਂ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਵਿੱਤੀ ਮਜਬੂਰੀਆਂ ਅਤੇ ਵਪਾਰਕ ਦਬਾਅ ਜਾਂ ਆਰਥਿਕ ਦਬਾਅ ਕਾਰਨ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਫੈਸਲਾ ਉਸਦੀ ਸੁਤੰਤਰ ਚੋਣ ਸੀ. ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਧਮਕੀ, ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਜਾਂ ਮਜਬੂਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਸਮਝੌਤਾ ਅਤੇ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਅਤੇ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਚੋਲਗੀ ਲਈ ਕੋਈ ਬਾਅਦ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਜਾਂ ਹਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ. "

21. ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਆਰ.ਐਲ. ਕਲਾਥੀਆ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ ਬਨਾਮ ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ (2011) 2 ਐਸ.ਸੀਸੀ. 400 ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ:

"10. ਇਸ ਪਹਿਲੂ 'ਤੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਮੈਟ੍ਰਿਕਸ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਲਾਭਦਾਇਕ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਅਲਤਾਫ ਅਹਿਮਦ ਨੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਐਨਟੀਪੀਸੀ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਰੇਸ਼ਮੀ ਕੰਸਟ੍ਰਕਸ਼ਨਜ਼, ਬਿਲਡਰਜ਼ ਐਂਡ ਕੰਟਰੈਕਟਰਜ਼ ਵਿੱਚ ਜੋ ਕਿਸੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਉੱਠਣ ਵਾਲੇ ਸਵਾਲਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਇਹ ਸੀ:

XXXXXX

(i) ਕੀ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦਾ ਕੰਮ ਪੂਰਾ ਹੋਣ ਅਤੇ ਅੰਤਿਮ ਬਿੱਲ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਅਤੇ ਅੰਤਮ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਨਾਲ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਠੇਕੇਦਾਰ ਦੁਆਰਾ 'ਨੋ-ਡਿਮਾਂਡ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ' ਜਾਰੀ

ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਕੀ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਕੋਈ ਧਿਰ ਵਿਚੋਲਗੀ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਲਈ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਉਠਾ ਸਕਦੀ ਹੈ?

ਉਪਰੋਕਤ ਮੁੱਦੇ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ:

“27. ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਜਦੋਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਬਾਹਰ, ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਇਸ ਮਕਸਦ ਲਈ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਇਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਤਪਨ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਨ, ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਵਿਚੋਲਗੀ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ. ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਪਰ ਅਸੀਂ ਜ਼ਮੀਨੀ ਹਕੀਕਤ ਤੋਂ ਆਪਣੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਬੰਦ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਕਿ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਠੇਕੇਦਾਰ ਨੇ ਭਾਰੀ ਨਿਵੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਉਹ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਮਾਲਕ ਤੋਂ ਬਿੱਲਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਕਮ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬੈਂਕਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਉਸਦੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਵਿੱਤੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਜਨਤਕ ਖੇਤਰ ਦੇ ਉੱਦਮਾਂ ਦਾ ਵੱਡਾ ਹੱਥ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਹ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੈਸੇ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕਰਨਗੇ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ 'ਨਹੀਂ' ਨਹੀਂ ਨੋ-ਡਿਮਾਂਡ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਹਰੇਕ ਕੇਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

28. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਲੋੜੀਂਦਾ ਗੈਰ-ਹੈਬੇਟ ਲੇਗੇਮ ਇੱਕ ਸਦੀਆਂ ਪੁਰਾਣਾ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਲੋੜ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦੀ. ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕਈ ਵਾਰ ਸੌਦੇਬਾਜ਼ੀ ਲਈ ਦੂਜੀ ਧਿਰ ਦੇ ਦਬਾਅ ਅੱਗੇ ਝੁਕਣਾ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਮਜ਼ਬੂਤ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਹੈ।

22. ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਠੇਕੇਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਇਸ ਦਾਅਵੇ 'ਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰ ਲਿਆ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਠੇਕੇਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ/ਅਣਉਚਿਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਕਾਰਨ ਨੇ ਡਿਊਜ਼ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਠੇਕੇਦਾਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਆਰ.ਏ ਬਿੱਲਾਂ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ

ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਠੇਕੇਦਾਰ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਪੱਤਰਾਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ। ਕੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਠੇਕੇਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਠੇਕੇਦਾਰ-ਕੰਪਨੀ ਵਿਰੁੱਧ ਦਬਾਅ ਅਤੇ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਇਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਉਸ ਪਿਛੋਕੜ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਉਕਤ ਪੱਤਰਾਂ ਦਾ ਅਦਾਨ-ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਠੇਕੇਦਾਰ-ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਾਡੇ ਅਧਿਐਨ ਲਈ ਸੰਬੰਧਿਤ ਤਾਰੀਖਾਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ। ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਰਏ ਬਿੱਲ ਸਪਲਾਇਰਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਾਰੀਖਾਂ 'ਤੇ ਉਠਾਏ ਗਏ ਸਨ ਪਰ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰਬਾਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਹੋਈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਗੰਭੀਰ ਵਿੱਤੀ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ। ਠੇਕੇਦਾਰ-ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੇ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਕੰਮਾਂ ਅਤੇ ਘਾਟਿਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਠੇਕੇਦਾਰ-ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਸੰਕਟ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਠੇਕੇਦਾਰ ਦੇ ਪੱਖ ਤੋਂ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਾਅਵੇ ਅਤੇ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਵਿਵਹਾਰ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਅਸਲ ਅਤੇ ਗੰਭੀਰ ਵਿਵਾਦ ਮੰਨਣਾ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਹੋਏ ਪੱਤਰ-ਵਿਹਾਰ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਠੇਕੇਦਾਰ-ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਕਈ ਵਿੱਤੀ ਰੁਕਾਵਟਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ ਸੀ।

XXXXXX

ਮੈਸਰਜ਼ ਓ.ਐਨ.ਜੀ.ਸੀ. ਮੈਂਗਲੌਰ ਪੈਟਰੋਕੈਮੀਕਲਸ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਮੈਸਰਜ਼ ਏ.ਐਨ.ਐਸ ਕੰਸਟ੍ਰਕਸ਼ਨਸ ਲਿਮਟਿਡ ਅਤੇ ਇਕ ਹੋਰ [ਆਰ. ਕੇ. ਅਗਰਵਾਲ, ਜੇ.] 617

23. ਨੇ ਡਿਊਜ਼ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦਾਇਰ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਦਬਾਅ ਅਤੇ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਦਾ ਝੂਠਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਠੇਕੇਦਾਰ-ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਠੇਕੇਦਾਰ ਨੂੰ ਮਿਤੀ 12.01.2013 ਨੂੰ ਲਿਖੇ ਪੱਤਰ ਰਾਹੀਂ, ਮੈਂਗਲੌਰ ਦੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੌਰਾਨ ਹੋਏ ਨੁਕਸਾਨ ਲਈ 96,88,48,642.00 ਰੁਪਏ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਠੇਕੇਦਾਰ-ਕੰਪਨੀ ਪੂਜਾ, ਮੂਰਤੀਆਂ ਦੀ ਸ਼ਿਫਟਿੰਗ, ਸਾਈਟ ਦੀ ਮੁਫਤ ਉਪਲਬਧਤਾ ਨਾ ਹੋਣ, ਬਲਾਸਟਿੰਗ ਦੇ ਕੰਮ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ, ਹਾਰਡ ਰਾਕ ਬਲਾਸਟਿੰਗ ਨੂੰ ਰੋਕਣ, ਸਥਾਨਕ ਠੇਕੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕੰਮ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮੁੱਦੇ, ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ

ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੀ ਛੁੱਟੀ ਨਾ ਹੋਣ, ਜੰਗਲਾਤ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਾ ਮਿਲਣ ਵਰਗੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਕੰਮ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਰੱਖ ਸਕੀ। ਲੱਕੜ ਦੇ ਲੱਕੜਾਂ ਆਦਿ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਅਤੇ ਦਾਅਵੇ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਅਨੁਸਾਰ ਭਾਰੀ ਖਰਚਾ ਠੇਕੇਦਾਰ-ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਠੇਕੇਦਾਰ ਦੇ ਕਾਰਕਾਂ ਕਰਕੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀਆਂ ਆਮ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਧਾਰਾ 6.6.0 "ਠੇਕੇਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਦਾਅਵਿਆਂ" (ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਠੇਕੇਦਾਰੀ) ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ। ਧਾਰਾ 6.6.1.0. ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਵਾਧੂ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਜਾਂ ਮਿਹਨਤਾਨੇ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਠੇਕੇਦਾਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੰਮ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ 10 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਪਣੇ ਦਾਅਵੇ ਦਾ ਲਿਖਤੀ ਨੋਟਿਸ ਦੇਵੇਗਾ ਜਿਸ ਲਈ ਠੇਕੇਦਾਰ ਅਜਿਹੇ ਵਾਧੂ ਭੁਗਤਾਨ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਨੋਟਿਸ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਦਾਅਵੇ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ, ਉਹ ਆਧਾਰ ਜਿਸ 'ਤੇ ਇਹ ਅਧਾਰਤ ਹੈ, ਅਤੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਦਾ ਪੂਰਾ ਵੇਰਵਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਨੋਟਿਸ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ, ਠੇਕੇਦਾਰ ਠੇਕੇਦਾਰ ਨੂੰ ਵਾਧੂ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਧਾਰਾ 6.6.3.0 ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 6.6.1.0 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਅੰਤਿਮ ਬਿੱਲ ਵਿੱਚ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ, ਆਧਾਰ ਜਿਸ 'ਤੇ ਇਹ ਅਧਾਰਤ ਹੈ ਅਤੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਦੁਆਰਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਠੇਕੇਦਾਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨੋਟੀਫਾਈਡ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਤੀਬਿੰਬਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਧਾਰਾ 6.6.3.0 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਅੰਤਿਮ ਬਿੱਲ ਵਿੱਚ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਮੁਆਫ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

XXXXXX

24. ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਮੱਗਰੀ ਤੋਂ, ਅਸੀਂ ਵੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਠੇਕਾ ਲੈਣ ਵਾਲੀ ਕੰਪਨੀ ਨੇ 21.09.2012 ਨੂੰ ਨੋ ਬਕਾਇਆ/ਨੋ ਕਲੇਮ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਸੀ" ਇਸ ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਬਿੱਲ ਦੀ ਪੂਰੀ ਰਕਮ 10.10.2012 ਨੂੰ 20.34 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 12 ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ, ਭਾਵ ਸਿਰਫ 24.10.2012 ਨੂੰ, ਠੇਕੇਦਾਰ-ਕੰਪਨੀ ਨੇ 21.09.2012 ਨੂੰ ਕੋਈ ਦਾਅਵਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਅਸੀਂ ਇਹ ਵੀ ਵੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅੰਤਿਮ ਬਿੱਲ 'ਤੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀਆਂ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਆਪਸੀ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਜੋ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੰਮ ਦੀ ਮਾਤਰਾ, ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅੰਤਿਮ ਮਾਪ ਕਰਨ, ਕੰਮ ਦੇ ਅੰਤਮ ਮੁੱਲ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ, ਕੀਤੇ ਗਏ ਭੁਗਤਾਨਾਂ ਅਤੇ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਅੰਤਮ ਭੁਗਤਾਨ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਠੇਕੇਦਾਰ-ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਾਰੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੀ ਪੂਰੀ ਅਤੇ ਅੰਤਮ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਵਿੱਚ ਅੰਤਿਮ ਭੁਗਤਾਨ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਪੇਸ਼ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਅੰਤਮ ਬਿੱਲ ਨੂੰ ਉਠਾਉਣਾ ਅਤੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਧਿਰਾਂ ਦੀ ਆਪਸੀ ਸਹਿਮਤੀ, ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਦਾਅਵੇ, ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਅੰਤਮ ਬਿੱਲ ਨਾਲ ਮਿਲ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਬਾਕੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਠੇਕੇਦਾਰ ਨੇ 19.06.2013 ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਹੋਣ ਦਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਠੇਕੇਦਾਰ ਨੂੰ ਸਾਰੀਆਂ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਿ ਨੋ-ਡਿਊਜ਼ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦਬਾਅ ਅਤੇ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਦਾ ਹੋਵੇ ਕਿ ਉਕਤ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦਬਾਅ ਜਾਂ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਕਿਉਂਕਿ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਨੇ ਖੁਦ ਕੋਈ ਬਕਾਏ ਦੀ ਕਲੀਅਰੈਂਸ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਠੇਕੇਦਾਰ ਹੁਣ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਕਿ ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਹੋਏ ਨੁਕਸਾਨ ਕਾਰਨ ਕੋਈ ਹੋਰ ਭੁਗਤਾਨ ਅਜੇ ਵੀ ਬਕਾਇਆ ਹੈ। ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ। ਦਬਾਅ ਬਾਰੇ ਕਹਾਣੀ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬਾਅਦ ਦੀ ਸੋਚ ਸੀ ਕਿ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੌਰਾਨ ਹੋਏ ਨੁਕਸਾਨ ਦੀ ਪਹਿਲਾਂ ਠੇਕੇਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕਲਪਨਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਵਿੱਤੀ ਦਬਾਅ ਜਾਂ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੁਝ ਵੀ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਸਿਰਫ ਇਹ ਦੋਸ਼ ਕਿ ਵਿੱਤੀ ਦਬਾਅ ਅਤੇ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਨੋ-ਕਲੇਮ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਦੇਣ ਲਈ ਹੋਰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੈ

ਕਿ ਇਹ ਕਿਸੇ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਬਣਦਾ. ਠੇਕੇਦਾਰ ਦਾ ਵਿਵਹਾਰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ "ਨੋ-ਕਲੇਮ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ" ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਸਵੈ-ਇੱਛਾ ਨਾਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ; ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਾਲੇ ਨੇ ਸਵੈ-ਇੱਛਾ ਨਾਲ ਰਕਮ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਸਵੈ-ਇੱਛਾ ਨਾਲ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਸਿੱਟਾ:

XXXXXX

ਮੈਸਰਜ਼ ਓ.ਐਨ.ਜੀ.ਸੀ ਮੈਂਗਲੌਰ ਪੈਟਰੋਕੈਮੀਕਲਸ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਮੈਸਰਜ਼ ਏ.ਐਨ.ਐਸ ਕੰਸਟ੍ਰਕਸ਼ਨਸ ਲਿਮਟਿਡ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ [ਆਰ. ਕੇ. ਅਗਰਵਾਲ, ਜੇ.] 619

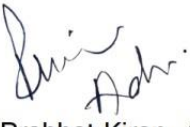
25. ਬੇਸ਼ੱਕ, ਠੇਕੇਦਾਰ-ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ 21.09.2012 ਨੂੰ ਨੋ-ਡਿਊਜ਼ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬੇਨਤੀ 'ਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਠੇਕੇਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਪੂਰਾ ਹੋਣ ਦਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਠੇਕੇਦਾਰ ਨੇ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਅੰਤਰਾਲ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਭਾਵ 24.10.2012 ਨੂੰ, ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਅਤੇ ਦਬਾਅ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨੋ ਡਿਊਜ਼ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਿਆ ਅਤੇ ਠੇਕੇ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੌਰਾਨ ਹੋਏ ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਦਾਅਵਾ 12.01.2013 ਦੇ ਪੱਤਰ ਰਾਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਭਾਵ $3^{1/2}$ (ਸਾਢੇ ਤਿੰਨ) ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਤਰਾਲ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਅੰਤਿਮ ਬਿੱਲ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ10.10.2012. ਜਦੋਂ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਕਰਤਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਾਰੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੀ ਪੂਰੀ ਅਤੇ ਅੰਤਮ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਨਾਲ ਅੰਤਿਮ ਭੁਗਤਾਨ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ, ਤਾਂ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੌਰਾਨ ਹੋਏ ਨੁਕਸਾਨ ਲਈ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਉਠਾਉਣ ਦਾ ਕੋਈ ਮਤਲਬ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਸ਼ੱਕ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅੰਤਿਮ ਬਿੱਲ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਅਜਿਹੇ ਦਾਅਵੇ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਉਹ ਵੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਠੇਕੇਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਠੇਕੇਦਾਰ 'ਤੇ ਦਬਾਅ ਜਾਂ ਦਬਾਅ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ। ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਅਨੁਸਾਰ, ਠੇਕੇਦਾਰ-ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਈ ਗਈ ਪਟੀਸ਼ਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵੇਰਵੇ ਅਤੇ ਵੇਰਵਿਆਂ ਤੋਂ ਵਾਂਝੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਾਹਸਿਕ

ਦਾਅਵੇ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ, ਦਾਅਵੇ ਦਾ ਪੂਰਾ ਅਤੇ ਅੰਤਮ ਨਿਪਟਾਰਾ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸਹਿਮਤੀ ਅਤੇ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਸੀ ਅਤੇ, ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 11 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 11 ਤਹਿਤ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨਾ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ।

26. ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਅਸੀਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ 12.01.2015 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ।

ਦਿਵਿਆ ਪਾਂਡੇ ਅਪੀਲ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੋ ਗਈ ਹੈ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ: - ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਨ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ।

Prabhat Kiran, Advocate
D/923/2000
Bar Council of Delhi